

İL AÇ SEKTÖRÜNDE PATENT VE ÖNEMİ

İNNOVASYON

Yeniliğin meydana çıkarılması ve bunun pazara etkili bir biçimde sunulmasıdır.

Hem yenilemeyi ve yenilenme sürecini hem de yenilik sonucunu kapsar.

Yani buluşçuluğun, ticari ustalıkla birleştirilerek ticari bir yarar sağlanmaya çalışılması durumudur.

ilaçların kullanım amacı, hastalıkların teşhisi, tedavisi ve önlenmesini sağlayarak, insan sağlığını korumak ve yaşam kalitesini arttırarak sağlıklı bir toplumsal yaşam oluşturmak şeklinde tanımlanabilir.

Ancak, bu hedeflere istenilen verimlilikte ulaşabilmek amacıyla, günümüzde, seçici ve radikal etkinlik gösteren, toksik etkisi bulunmayan yeni ilaçlara gereksinim duyulmaktadır.

Orijinal ve daha ideal ilaçlar üretebilmek için ise **Ar-Ge faaliyetlerine** önem vermek gerekir.

- Yenilikçi ilaç üretimi yapan firmalar, Patent'ten kaynaklı temel hakları doğrultusunda üretimlerini gerçekleştirmektedir.

- İlaç şirketleri efektif bir patent koruma stratejisi olmadan, uzun soluklu bir iş olması ve yüksek maliyet nedeniyle ürün geliştirme sürecine çok fazla para yatırmazlar.
- Diğer endüstri dalları içerisinde İLAÇ ENDÜSTRİSİ patent sistemini en fazla kullanan endüstri alanıdır.

- **Patent**, sahibine fikri mülkiyet hakkı tanıyan yasal, kamuya açık bir belgedir.
- Aynı zamanda, buluşa ilişkin bilgiler halka açık hale getirilerek hem kamu yararı artmakta hem de buluş sahibinin hakları koruma altına alınmaktadır.
- Buluşun sahibine, buluşun yayınlanması karşılığında, sınırlı bir tekelcilik hakkı tanınarak patent sahibine patentli ürününün başkaları tarafından yapılması, kullanılması veya satılmasını engelleme olanağı sağlanmaktadır.

Buluş;

Teknoloji alanındaki herhangi bir spesifik sorunun çözümü olarak tanımlanır.

Buluş kavramı patent hukukunun temelini oluşturur.

Buluşlar; buluş yapma faaliyetini özendirerek sanayiye uygulanması ile teknik ekonomik ve sosyal ilerlemenin gerçekleştirilmesini sağlamak için;

Fikri ve sınai mülkiyet hakları ile korunur.

- Fikri ve sınaî mülkiyet hakkı, insanların fikri çabaları ve uğraşları sonucu ulaştıkları ve normal bir kişi veya konuda uzman bir kişinin o ürünle ilgili ortaya çıkaracağından daha fazla yaratıcı nitelik taşıyan buluşları için buluş sahibine tanınan haklardır.

FİKRİ VE SINAI MÜLKİYET HAKLARI

I. Telif Hakları (Fikri mülkiyet hakları):

Bilim ve Edebiyat eserleri, Müzik eserleri, Güzel sanat eserleri v.b.

II. Sınai mülkiyet hakları:

Patent ve Faydalı model, Markalar, Endüstriyel tasarım, Coğrafi tasarım v.b.

Patent;

Devlet tarafından buluş yapan kişiye verilen haklardır.

Buluş sahibinin izni olmadan başkalarının buluşu üretmesini ve satmasını belirli bir süre boyunca engelleme hakkının verilmesidir.

Patentli buluş tıpkı işle ilgili alınıp, satılabilen, kiralanıp kiraya verilebilen diğer mallar gibi buluş sahibinin mülkiyeti haline gelir.

Patent Hakkı; Sınai mülkiyet haklarının içinde önemli bir yer tutan, özellikle teknoloji transferinin aracı olması bakımından gelişmekte olan ülkeleri daha çok ilgilendiren maddi olmayan bir mala ilişkin haktır.

Bir ülkede yapılan patent başvurusu sadece başvurunun yapıldığı ülke için geçerlidir.

Diğer ülkelerde geçerliliği için her ülke için başvuru yapılması zorunludur.

İlk başvurudan sonra, başka bir ülkeye 12 ay içinde yapılan yeni başvuruda ilk başvuru tarihi talep edilebilir.

Faydalı Model:

Sanayiye uygulanabilen (teknik bilinen durumunu aşma kriterinin aranmadığı) buluşlara 10 yıl süre ile üretim, pazarlama hakkının verilmesidir.

İnceleme sistemindeki farklı düzenleme nedeniyle patent verilmesine oranla, faydalı model belgesinin verilmesi, hem zaman hem de mali açıdan daha elverişlidir.

Faydalı Model:

Günümüzde, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin gerçekleştirdiği yeniliklerin, rakiplerce hemen hemen aynısının yapılarak taklit edilmesi tehlikesi mevcuttur.

Küçük ve orta büyüklükteki bu işletmelerin, mütevazı da olsa, bu buluşlarını faydalı model belgesi vererek korumak, onların ekonomik varlıklarının idamesine hizmet edecektir.

Başka bir deyişle, faydalı model koruması, tecavüz fiillerine karşı patent korunmasına oranla daha çabuk ve seri bir işlev görecektir.

Faydalı Model Korumasının Şartları

Yenilik: Buluşun daha önce başkaları tarafından yazılı olarak yada uygulanarak açıklanmamış olması, yani mutlak yeniliktir.

Sanayiye Uygulanabilirlik: Buluşun tümüyle kuramsal olmak yerine pratiğe uygulanabilir özellik taşıması yani , sanayinin herhangi bir dalında üretilebilir veya kullanılabilir nitelikte olması demektir.

Faydalı model belgesi başvuru tarihinden itibaren 10 yıl süre ile geçerlidir.

Faydalı Modelin Patent Belgesine Dönüştürülmesi

Faydalı model belgesi verilmesi hakkında Türk Patent kurumunca alınacak karardan önce , faydalı model belgesi başvurusu sahibi, başvurusunun patent başvurusuna dönüştürülerek işlem görmesi için talepte bulunabilir.

Faydalı model belgesi alındıktan sonra patente dönüştürülmesi mümkün olmamaktadır.

Patent başvurusunun faydalı model başvurusuna ve faydalı model başvurusunun patent başvurusuna dönüştürülmesi

MADDE 104- (1) Patent başvurusu sahibi, işlemleri devam eden başvurusunun faydalı model başvurusuna dönüştürülmesini talep edebilir. Böyle bir talep yapılması hâlinde Kurum, bildirim tarihinden itibaren bir ay içinde gerekli belgeleri vermesi ve araştırma ücretini de ödeyerek araştırma talebinde bulunması gerektiğini başvuru sahibine bildirir. Bu süre içinde gerekli şartların yerine getirilmemesi hâlinde, dönüştürme talebi yapılmamış sayılır ve başvuru, patent başvurusu olarak işlem görmeye devam eder. Bu süre içinde gerekli şartların yerine getirilmesi hâlinde, başvuru hakkında 143 üncü maddenin altıncı ila onbirinci fıkralarında yer alan hükümler uygulanır.

(2) Faydalı model başvuru sahibi, en geç araştırma raporunun bildirim tarihini takip eden üç aylık sürenin bitimine kadar faydalı model başvurusunun patent başvurusuna dönüştürülmesini talep edebilir. Böyle bir talepte bulunulması hâlinde, Kurum, bildirim tarihinden itibaren bir ay içinde gerekli belgeleri vermesi ve araştırma ücretini de ödeyerek araştırma talebinde bulunması gerektiğini başvuru sahibine bildirir. Bu süre içinde gerekli şartların yerine getirilmemesi hâlinde, dönüştürme talebi yapılmamış sayılır ve başvuru, faydalı model başvurusu olarak işlem görmeye devam eder. Bu süre içinde gerekli şartların yerine getirilmesi hâlinde, bu Kanunun patent verilmesi ile ilgili hükümleri uygulanır.

(3) Başvurunun yayımlanmış olması hâlinde, patent başvurusunun faydalı model başvurusuna ya da faydalı model başvurusunun patent başvurusuna dönüştürülmesinin kabulü konusundaki Kurum kararı Bültende yayımlanır.

(4) Patent başvurusunun faydalı model başvurusuna ya da faydalı model başvurusunun patent başvurusuna dönüştürülmesi hâlinde, dönüşen başvuru için rüçhan hakkı talep edilmişse aynı rüçhan hakkı dönüşmüş başvuru için de tanınır.

(5) Patent başvurusundan faydalı model başvurusuna veya faydalı model başvurusundan patent başvurusuna dönüştürülmüş başvurular için yapılan yeniden dönüştürme talepleri işleme alınmaz.

(6) Patent başvurusunun faydalı model başvurusuna ve faydalı model başvurusunun patent başvurusuna dönüştürülmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Marka:

Sanayide, ticarete veya tarımda üretilen bir malı tanıtmaya ya da benzerlerinden ayırmaya yarayan ve mal ya da ambalaj üzerine konan özel bir işarettir.

Endüstriyel Tasarımlar:

Üretici firmaların kendi ürünlerini piyasadaki diğer benzer ürünlerden farklılaştırmak için kullandıkları en etkili araçlardandır.

Tescilli endüstriyel tasarımların koruma süresi başvuru tarihinden itibaren 5 yıldır. Bu süre beşer yıllık dönemler olarak yenilenerek 25 yıla kadar uzatılabilir.

Coğrafi Tasarım:

Bir malın coğrafi kökenini gösteren veya kullanılan bir unsur, madde, motif, malzeme ya da usul sebebiyle bir alana, yöreye ya da ülkeyi çağrıştıran mala istek ve güven duyulmasını sağlayan ad veya işarettir.

Coğrafi Tasarım:

Bir yörenin herhangi bir ürünü (meyve, maden, halı, kilim, kumaş çini vb) diğer yörelerden farklı olabilir ve bu nedenle ün kazanmıştır.

Bu ürünün üzerinde o yörenin adının kullanılması tüketiciler tarafından o ürünün belli bir kaliteye sahip olduğunu çağrıştırabilir.

Tüketiciler o yöre adıyla satılan ürünü diğer yöre ürünlerine tercih edebilir.

TARİHÇE

- Ülkemizde sınai hakların korunması Osmanlı dönemine kadar dayanır.
- 1871 tarihli "Eşya-i Ticariyeye Mahsus Alamet-i Farikalara Dair Nizamname" ve
- 1879 tarihli "İhtira Beratı Kanunu" marka ve patent konularında ülkemizdeki yasal korumanın temelini teşkil etmektedir.
- Bu düzenlemeler ile Türkiye, sınai mülkiyet haklarında koruma sağlayan ülkeler arasında ilk sıralarda yer almaktadır.

- Türkiye Cumhuriyeti`nin ilk yıllarında da sınaî mülkiyet haklarının korunmasına önem verilmiş ve
- "Sınaî Mülkiyetin Korunması için Uluslararası Bir Birlik Oluşturulması Hakkındaki Paris Sözleşmesi'ne 1925 yılında katılım gerçekleşmiştir.

- 1965 yılında 551 sayılı "Marka Kanunu"nun yürürlüğe girmesi ve
- 1976 yılında "Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı (WIPO) Kuruluş Anlaşması"na katılım Türkiye'de sınaî mülkiyet hakları koruması alanındaki önemli adımlar sayılmaktadır.

- 24 Haziran 1994 tarihinde, 544 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bağlı, idari ve mali özerkliğe sahip Türk Patent Enstitüsü'nün (TPE) kurulmuştur.
- 15 Nisan 1994'de Aralarında Türkiye'ninde bulunduğu 125 ülke «Gümrük Tarifeleri Genel Antlaşması» metnini imzalamıştır.
- «Ticaretle İlgili Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması» da dahil olmak üzere bütün antlaşmalar 31 Aralık 1994 tarihinde yürürlüğe girecek şekilde TBMM' den geçmiştir.
- 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren, Avrupa Birliđi ve Türkiye arasında Gümrük Birliđi uygulamaları fiilen başlamıştır.
- Patent kanunu Türkiye'de Eylül 1995'de yürürlüğe girmiştir.
- 1 Ocak 1995'den sonra Türk Patent Enstitüsü'ne yapılan tüm başvurular patent almaya hak kazanmıştır.

- Bu yasaya göre, patent süresi 20 yıldır. Ar-Ge süresi de bu süreye dahildir.
- Ürünü pazara geç sürülmesi durumunda en fazla 15 yıllık koruma tanınmıştır.
- Ek koruma sertifikası ile en çok 5 yıllık ek süre alınabilmektedir.

- Türkiye’de alınan ilk yerli patent ürünü eczacı Necip Akar’ın kendi adıyla ürettiği “Necip Diş Macunu ” ürünüdür.
- Necip Akar ayrıca Türkiye’nin ilk yerli sabunu olan Puro Temizlik Sabunu`nu,
- Ülkeyi saran grip hastalığına karşı tek tabletlik “ Gripin ” adlı ilacı ve ilk yerli temizleme tozu olan “Fay” üretmiştir.

Patent Yasası Revizyonu

22 Aralık 2016 tarih ve 6769 sayılı TBMM’de kabul edilen Sınai Mülkiyet Kanunu ile birlikte, 21 yıldır Kanun Hükmünde Kararnamelerle yönetilen Sınai Mülkiyet Hakları artık güncel düzenlemeleri ile modern bir kanuna kavuşmuştur.

“Türk Patent ve Marka Kurumu”, kısa adı ise “TÜRК PATENT” olarak değiştirilmiştir.

KANUN

SINAI MÜLKİYET KANUNU

Kanun No. 6769

Kabul Tarihi:22/12/2016

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Korumadan Yararlanacak Kişiler

Amaç ve kapsam

Madde 1- (1) Bu Kanunun amacı; marka, coğrafi işaret, tasarım, patent, faydalı model ile geleneksel ürün adlarına ilişkin hakların korunması ve bu suretle teknolojik, ekonomik ve sosyal ilerlemenin gerçekleştirilmesine katkı sağlamaktır.

SINAI MÜLKİYET KANUNU

Kanun Numarası : 6769
Kabul Tarihi : 22/12/2016
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 10/1/2017 Sayı : 29944
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 58

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Korumadan Yararlanacak Kişiler

Amaç ve kapsam

Madde 1- (1) Bu Kanunun amacı; marka, coğrafi işaret, tasarım, patent, faydalı model ile geleneksel ürün adlarına ilişkin hakların korunması ve bu suretle teknolojik, ekonomik ve sosyal ilerlemenin gerçekleştirilmesine katkı sağlamaktır.

(2) Bu Kanun; marka, coğrafi işaret, tasarım, patent, faydalı model ile geleneksel ürün adlarına ilişkin başvuruları, tescil ve tescil sonrası işlemleri ve bu hakların ihlaline dair hukuki ve cezai yaptırımları kapsar.

Tanımlar

Madde 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Amblem: Coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adlarının bu Kanun hükümlerine uygun olarak tescil edilmiş olduğunu gösteren ve Kurum tarafından oluşturulan; tescil edildiği adla birlikte ürün veya ambalajı üzerinde kullanılan ya da niteliği gereği ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığı durumlarda kolayca görülebilecek şekilde hak sahibi kullanıcılar tarafından uygulanan ve coğrafi işaretler bakımından kullanılması zorunlu olan işareti,

b) Bitki çeşidi: Bir veya birden fazla genotipin ortaya çıkardığı bazı özellikleri ile tanımlanan, aynı tür içindeki diğer genotiplerden en az bir tipik özelliğiyle ayrılan ve değişimsiz çoğaltılmaya uygunluğu bakımından bir birim olarak kabul edilen en küçük taksonomik kısım içerisinde yer alan bitki grubunu,

c) Biyolojik materyal: Genetik bilgi içeren ve kendi kendine üreyebilen ya da bir biyolojik sistemde üretilebilen herhangi bir maddeyi,